

تاثیر مطالعه کتب غیر درسی در روان خوانی دانش آموزان پایه پنجم ابتدایی

بهناز نصیرزاده

کارشناسی ارشد روانشناسی، واحد علوم و تحقیقات، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران

چکیده

هدف توانایی خواندن، رسیدن به نقطه ای است که دانش آموز توانایی خواندن نوشته‌ای را داشته، بتواند آنرا نقد کند. این تحقیق به بررسی تاثیر مطالعه کتب غیر درسی در روان خوانی دانش آموزان با رویکرد نیمه تجربی پرداخته است. بنابراین، ۸۰ دانش آموز دختر (دو گروه ۴۰ نفره گواه و آزمایش) انتخاب و پس از آزمون روان خوانی دانش آموزان به گروه گواه و آزمایش تقسیم شده و کتاب‌ها در اختیار گروه آزمایش قرار گرفت. در طول ۶ ماه هر هفته بخشی از یک کتاب مشخص و در دو جلسه ۲ ساعته با دانش آموزان گروه آزمایش به تمرین خواندن پرداخته شد. در نهایت مجدداً از گروه‌های گواه و آزمایش آزمون خواندن به عمل آمد. نتایج نشان داده که بین روان خوانی گروه گواه و آزمایش در پیش آزمون (قبل از انجام مطالعه غیر درسی) تفاوت معنی داری وجود نداشته است اما در پس آزمون (پس از انجام مطالعه غیردرسی) با توجه به مقدار میانگین نمره روان خوانی در پیش آزمون و پس آزمون که به ترتیب برابر با ۲/۹۰ و ۳/۹۷ به دست آمده است می‌توان گفت که میانگین نمره روان خوانی در پس آزمون به اندازه ۱/۰۷ واحد نسبت به پیش آزمون تغییر یافته و این نشان دهنده تاثیر مطالعه غیردرسی بر روان خوانی می‌باشد.

واژه‌های کلیدی: روان خوانی، دانش آموزان، پنجم ابتدایی، مطالعه غیر درسی.

۱- مقدمه

مطالعه دریاچه ورودی آدمی به دنیای دانش، تجارت، مهارت ها و آگاهی های عمیق و وسیع در دنیای کنونی است. ترویج کتابخوانی میان دانش آموزان، به معنای تلاش برای علاقه مند کردن آنها به مطالعه و ایجاد عادت به مطالعه به عنوان یک برنامه روزانه است. یکی دیگر از اهداف جذاب کردن روان خوانی برای دانش آموزان، شرکت در فعالیت های گروهی با همکاری یکدیگر و لذت بردن از لحظات با هم بودن، پرورش خلاقیت و نوآوری دانش آموزان در روان خوانی است (فخرایی، ۱۳۷۵). دانش آموزان علاقه چندانی به مطالعه ندارند و مطالعه را کم تر به عنوان یکی از مسائل اصلی خود احساس می کنند (حری، ۱۳۵۱). بر اساس یافته های آبو و مجذوب^۱ (۲۰۱۰) درباره اهمیت دوره ابتدایی و نقشی که این دوره در پرورش مهارت های لازم در زندگی آینده دانش آموزان دارد بیان می کنند که دانش آموزان در مدارس ابتدایی توانایی های لازم برای کسب مهارت های اجتماعی و آماده شدن برای یادگیری در تمامی جنبه های علوم مختلف را به راحتی می توانند بدست بیاورند و در واقع مقطع ابتدایی زمینه ساز رشد و توسعه کودک در یادگیری علوم مختلف می باشد. اهمیت دانستن زبان که وسیله ارتباط یک ملت است بخوبی برای همگان مشخص است. از این رو متخصصان آموزش و پرورش زبان آموزی را مهم ترین فعالیت دوره ابتدایی شناخته اند (باغچه بان و همکاران، ۱۳۷۷). امروزه موضوع تقویت زبان آموزی، غنی سازی مهارت های خواندن و نوشتن، و توجه به توانایی درک مطلب در نظام های آموزشی جهان، از همان ابتدای سال های تحصیلی با جدیت تمام دنبال می شود (کریمی، ۱۳۸۴) زبان آموزی در آموزش و پرورش عصر حاضر عبارت است از تعلیم مجموعه فنون زبان. این فنون زبان دارای چهار جنبه اساسی و اصلی به شرح زیر است: گوش دادن، سخن گفتن، خواندن و نوشتن. در میان این فنون، گوش دادن و سخن گفتن مهارتهایی هستند که پایه و اساس رشد مهارت های کودک در جنبه های دیگر زبان آموزی هستند و باید در سال های آغازین مقطع ابتدایی مورد توجه قرار گیرند. دو جنبه دیگر، یعنی خواندن و نوشتن به عنوان مهارت هایی هستند که در سال های پایانی دوره ابتدایی کانون توجه قرار می گیرد و دانش آموزان پس از کسب مهارت های گوش دادن و سخن گفتن در سال های قبل موفق به توسعه این دو مهارت در خود می شوند. یادگیری خواندن و نوشتن آن قدر به هم نزدیک هستند که یادگیری هیچ یک از آنها نمی تواند بدون دیگری امکان پذیر باشد (به پژوه و کندی، ۱۳۸۲). این گفته ها حاکی از ارتباط و هم بستگی بالای مهارت های چهار گانه زبان آموزی می باشد که به خوبی روشن می سازد ضعف و قوت در هر کدام از این چهار مهارت در دیگر ارکان زبان آموزی تاثیر بسزایی دارد.

در این میان خواندن به عنوان توانایی بیرون کشیدن اطلاعات بصری از صفحه کاغذ و درک معنای آن متن (رینر^۲ و پولچک^۳، ۱۳۷۸) اساسی ترین وسیله یادگیری است و کودک هر اندازه در این راه پیشرفت و مهارت کسب کند به این نکته بهتر پی خواهد برد که خواندن نه تنها وسیله تامین لذت روحی است، بلکه آدمی از راه خواندن می تواند درباره کلیه امور زندگی، معلومات لازم را کسب کند. دانش آموز برای شروع مطالعه و روان خوانی، باید خود را از جهت روانی آماده کند. خویشتن داری، تقویت اراده، اعتماد به نفس و تمرکز حواس، مقدمات ضروری برای مطالعه و یادگیری هستند. برای روان خوانی و مطالعه باید برنامه ریزی و در آن برنامه هدف، زمان و مقدار مطالب آموختنی را مشخص کرد. معلمان و والدین و سایر اعضای خانواده می توانند با برخورد های مناسب نسبت به موضوع مطالعه، در ترویج کتابخوانی و پیشرفت روان خوانی سهم عمده ای داشته

1. Abu and Majzube.

2. Rayner

3. Pulachek

4. Research question

باشند. با این همه بیشتر دانش آموزان در مقطع ابتدایی بخصوص از پایه سوم به بعد با مشکل روان خوانی مواجه هستند. بنابراین سوال اصلی تحقیق حاضر این است که نقش مطالعه کتب غیر درسی در روان خوانی دانش آموزان پایه پنجم ابتدایی چه تاثیری دارد؟

۲- روان خوانی

توانایی تشخیص سریع واژه ها و خواندن مجله ها و متن های طولانی تر به راحتی که نشان دهنده درک مطلب است. کسی که از نظر خواندن ضعیف است نمی تواند روان بخواند، اغلب گنجینه های کلمه های دیداری اش کافی نیست و برای رمز گشایی بسیاری از واژه های متن باید تلاش زیادی بکند. چنین فردی چون تمام نیروهای خود را صرف تشخیص واژه ها می کند، در نتیجه روان خوانی وی توأم با مکث های طولانی و تکرارهای مکرر است که بیان یکنواخت وبدون زیر بهم آن را برجسته می کند (ریچک و دیگران، ۱۹۹۶).

به اعتقاد اهری^۴ (۲۰۰۲) یادگیری برای خواندن شامل دو فرآیند اساسی است: فرآیند اول شامل رمزگردانی کلمات است (یعنی یادگیری تبدیل توالی حروف به کلمات آشنا و معنادار). فرآیند دوم شامل درک معانی کلمات است. وقتی کودکان، مهارتهای خواندن را کسب می کنند، در واقع یاد می گیرند که چگونه از این فرآیندهای خواندن استفاده کنند. یعنی آنها هنگام خواندن، به طور همزمان به رمزگردانی کلمات و معنای متن توجه دارند (رید، ۲۰۰۳). بنابراین، خواندن فرآیندی تعاملی و دوجانبه می باشد. بدین معنی که هرچقدر کودک به منظور اکتساب شایستگی بیشتر، مهارتهای بیشتری کسب کند، نه تنها در خواندن به عنوان یک فعالیت، بلکه در حوزه مهارتهای مربوط به خواندن نیز، پیشرفت می کند. عکس این قضیه نیز صادق است، به این معنی که کودکانی که فاقد شایستگی لازم در حوزه مهارت های مربوط به خواندن هستند، برای خواندن آمادگی نخواهند داشت، در نتیجه از فرصت های مربوط به گسترش این مهارتها نیز محروم خواهند ماند. به این مسأله اثر Mathew گفته می شود (استانویچ^۵، ۱۹۸۹، به نقل از رید، ۲۰۰۳). این ماهیت تعاملی مدل خواندن در مدل سیستم آدامز^۶ (۱۹۹۰) در شکل ۱ ارائه شده است. این مدل خواندن، تعامل های موجود بین متن^۷، معانی، ارتوگرافی^۸ (نوشتاری) و فنولوژی^۹ (گفتار) را نشان می دهد:

^۴ - Ehri

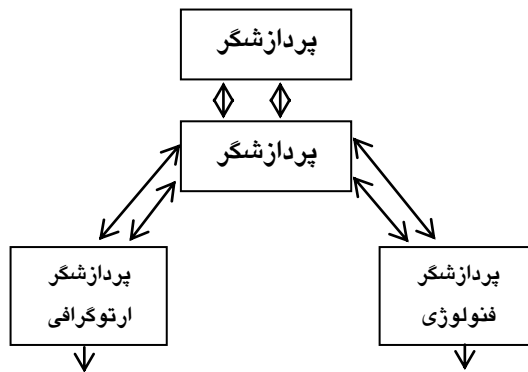
^۵ - Stanovich

^۶ - Adams

^۷ - context

^۸ - Orthography

^۹ - phonology

گفتار نوشتاری

شکل ۱-مدل نظام خواندن آدامز (۱۹۹۰)

پردازشگر ارتوگرافی، مسئول تعیین توالی حروف یک کلمه است. پردازشگر واج‌شناسی مسئول هم‌تاسازی حروف باصدای آن است، پردازشگر معانی مربوط به دانش خواننده در مورد معانی کلمه است و پردازشگر متن، یک دید کلی از معانی متن را در اختیار شخص قرار می‌دهد. این پردازشگرها با هم کار کرده و از یکدیگر بازخورد دریافت می‌کنند (رید، ۲۰۰۳).

۳-مراحل یادگیری خواندن

کودکان به تدریج با یادگیری مهارت‌های پیوسته و تکمیل یک مرحله از رشد و حرکت به سوی مرحله دیگر، خواندن را فرا می‌گیرند که بدین ترتیب هر مرحله بر روی مراحل پیشین بنا می‌شود.

خواندن نه تنها یک کنش سیستم عصبی مرکزی است بلکه یک فرآیند به طور عمده ابتکاری است که باید آموخته شود (لرنر^۱، ۱۹۹۳).

جرالد والاس^{۱۱} به نقل از کاریلو^{۱۲} رشد خواندن را در پنج مرحله زیر خلاصه کرده است.

آمادگی: این مرحله که برای رشد بعدی خواندن نقش اساسی دارد، دوره آن معمولاً از هنگام تولد تا شش سالگی است. در این مرحله شناسایی جهت‌های بالا و پایین و راست و چپ صفحه هماهنگی میان چشم و دست و درک توالی عناصر زبانی و مسائلی از این قبیل صورت می‌گیرد.

آغاز یادگیری خواندن: این مرحله معمولاً با آموزش رابطه آواها و نشانه‌های نوشتاری و کدبرگردانی واژه‌ها و جمله‌ها و بطور خلاصه و شناسایی دیداری عناصر زبانی همراه است. اعتماد به نفس یا احساس ضعف در خواندن این مرحله متجلی می‌شود.

رشد سریع مهارت‌های خواندن: پی‌ریزی کامل عادات و مهارت‌های پایه در خواندن در این مرحله انجام می‌شود. پیشرفت در شناسایی کلمات، افزایش قدرت درک خواندن، صامت خوانی باسرعت مناسب، ایجاد علاقه به خواندن و ایجاد انگیزه به آغاز مطالعه مطالب متنوع در این مرحله صورت می‌گیرد.

4.Lerner
5.G.vallace
6.Carillo

مرحله گسترده خواندن: این مرحله در سال های آخر دوره دبستان ظاهر می شود. تاکید اصلی در این مرحله بر خواندن مستقل است که با افزایش ذخیره واژگانی کسب سرعت زیاد در صامت خوانی دستیابی به مهارت های بیشتر در درک مطلب و تقویت مهارت های تحلیل روابط کلمات تحقق می یابد.

پالایش خواندن: این مرحله که اکثر اوقات در مدارس راهنمایی و دبیرستان دیده می شود با درک پیشرفته همراه است همچنین در این مرحله کارایی خواندن برای منظوره های مختلف افزایش می یابد.

۴- روش تحقیق

روش تحقیق حاضر نیمه تجربی^{۱۳} با استفاده از گروه پیش آزمون-پس آزمون با دو گروه مداخله و دو گروه کنترل بوده است و مشاهده^{۱۴} انجام گردیده است.

تحقیق حاضر دارای رویکرد آمیخته^{۱۵} (کیفی و کمی) است که از کار میدانی به صورت تکمیل چک لیست و مشاهده اطلاعات مورد نیاز گردآوری گردیده است. بدین صورت که در ابتدا با توجه به هدف تحقیق برای نقش مطالعه غیر درسی در روان خوانی دانش آموزان پایه پنجم ابتدایی از ادبیات تحقیق کمک گرفته شده، سپس بر اساس اطلاعات بدست آمده شاخص ها جداسازی و مرتب گردیدند. در ادامه بر اساس شاخص های مورد نظر، سوالات در پرسشنامه دسته بندی و جمع بندی گردید. برای اطمینان از کیفیت چک لیست از روایی صوری با استفاده از جلسات گفتگوی آزاد با اساتید دانشگاه در رشته مدیریت آموزشی و معلمان مدارس ابتدایی با بیش از ۲۰ سال سابقه سوالات مطرح و به وسیله ایشان بررسی و اصلاحات لازم در آن به عمل آمده و تأیید شده است.

در ادامه مجموعه کتاب های هشت جلدی قصه های خوب برای بچه های خوب نوشته مهدی آذر یزدی جامعه آماری پژوهش حاضر شامل دانش آموزان دختر پنجم ابتدایی می باشد که در سال تحصیلی ۱۳۹۹-۱۴۰۰ مشغول به تحصیل می باشند. بر اساس جامعه آماری تحقیق ۸۰ دانش آموز به عنوان نمونه انتخاب شدند.

سوالات چک لیست در پژوهش شامل دو بخش می باشد: الف) بخش اول سوالات عمومی: در این بخش با سوالاتی سعی شده است اطلاعات کلی و جمعیت شناختی جمع آوری گردد. ب) بخش دوم شامل سوالات تخصصی می باشد که پس از مطالعه منابع موجود در ارتباط با مطالعه غیر درسی در روان خوانی دانش آموزان طراحی گردیده است. بخش دوم چک لیست شامل ۹ سوال می باشد که ابعاد روان خوانی را در نظر می گیرد. یعنی شامل سوالاتی درباره تلفظ درست، ادای روان و درست کلمات و جمله ها، میزان فهم و درک مفهوم جمله، توجه به علائم نگارشی در جمله، لحن و آوای متن، میزان علاقه و دسترسی به متون غیردرسی، توانایی بازگو کردن خلاصه متن. جهت مقیاس بندی پاسخ سوالات چک لیست از طیف لیکرت استفاده شده است.

در این تحقیق جهت تجزیه و تحلیل داده ها و آزمون فرضیه های تحقیق از فنون آمار توصیفی و استنباطی استفاده گردیده است. در این بخش برای نیل به اهداف تحقیق، داده های جمع آوری شده را مورد تجزیه و تحلیل قرار داده و به سوالات تحقیق پاسخ داده شده است. برای این منظور داده های طبقه بندی شده تحقیق که با استفاده از پرسشنامه گردآوری شده بود تحلیل گردیده است. تلخیص، طبقه بندی و تجزیه و تحلیل داده ها با کمک نرم افزار Excel و SPSS انجام شده که در فصل به تفصیل، مورد بررسی قرار می گیرد.

¹³ semi experimental

¹⁴ Observation

¹⁵ Mixed Method

۵- یافته ها

برای تشخیص آزمون های پارامتریک و آزمون های ناپارامتریک شرط اول بررسی نرمال بودن توزیع داده‌ها می باشد، از این رو در ابتدا به بررسی نرمال بودن داده های متغیرهای مستقل و وابسته تحقیق پرداخته شده است.

۱-۵- آزمون کولموگروف اسمیرنف

دانستن اینکه یک متغیر از چه توزیعی پیروی می کند، ما را قادر خواهد ساخت بتوانیم درباره مقادیر عادی و غیرعادی متغیر اظهار نظر کنیم. مادامی که با مقادیر عادی متغیر (مقادیری که با احتمال وقوع زیاد همراه می باشند) مواجه هستیم، وضعیت را عادی ارزیابی کنیم و بررسی بیشتر را لازم ندانیم. ولی در صورتی که با مقادیر غیر عادی متغیر مواجه شویم (مقادیری که با احتمال وقوع کم همراه می باشند) به بررسی بیشتر بپردازیم و با اطمینان زیاد مطمئن باشیم که می توانیم علت مشخصی را پیدا نمائیم و متغیر را به وضعیت عادی خود برگردانیم. در صورتیکه توزیع یک متغیر معلوم نباشد، با توجه به ماهیت متغیر (گسسته یا پیوسته بودن آن)، یک توزیع احتمال مناسب برای متغیر فرض می کنیم و سپس فرض صفر اینکه متغیر آن توزیع احتمال را داشته باشد در یک سطح اهمیت مشخص بررسی می کنیم (نقندریان، ۱۳۸۷).

H_0 : تابع توزیع داده‌های نمونه، یک تابع توزیع نرمال است.

H_1 : تابع توزیع داده‌های نمونه، یک تابع توزیع نرمال نیست.

جدول ۱- نتایج حاصل از آزمون کلمگروف اسمیرنف برای متغیرهای تحقیق

متغیر	مطالعه غیر درسی	روان خوانی
آماره Z	1. 874	1. 287
سطح معنی داری	132 .	087 .

در صورتی که سطح معنی داری آزمون کولموگروف اسمیرنف بیشتر از ۰/۰۵ باشد می توان نتیجه گرفت توزیع داده های مربوط به متغیر تفاوت معنی داری با توزیع نرمال ندارد. همانطور که در جدول فوق گزارش شده است، مقدار آماره Z در متغیر مطالعه غیر درسی برابر با ۱/۸۷۴ و سطح معناداری آن برابر با ۱/۲۸۷ به دست آمده اند، از آن جا که سطح معنی داری این متغیر بزرگ تر از ۰/۰۵ به دست آمده است می توان گفت که توزیع داده های این متغیر تفاوت معنی داری با توزیع نرمال نداشته و از توزیع نرمال پیروی می کند.

مقدار آماره Z در متغیر روان خوانی برابر با ۱/۲۸۷ و سطح معناداری آن برابر با ۰/۰۸۷ به دست آمده اند، از آن جا که سطح معنی داری این متغیر بزرگ تر از ۰/۰۵ به دست آمده است می توان گفت که توزیع داده های این متغیر تفاوت معنی داری با توزیع نرمال نداشته و از توزیع نرمال پیروی می کند.

آزمون رگرسیون یک متغیره برای شناسایی تاثیر مطالعه غیر درسی بر روان خوانی به منظور تعیین میزان تاثیر مطالعه غیر درسی بر روان خوانی از رگرسیون یک متغیره استفاده شده است. نتایج حاصل از این آزمون در جدول زیر نشان داده شده است.

جدول ۲- مشخص‌کننده‌های کلی تحلیل رگرسیون متغیر مطالعه غیر درسی بر روان خوانی

شاخص آماری	R^2	R^2 تعدیل شده	F	سطح معناداری
	792 .	789 .	188. 476	0. 00

منظور از R^2 میزان برآورد واریانس بر روان خوانی می باشد که توسط متغیر مطالعه غیر درسی تبیین می شود که در تحقیق حاضر مشخص شد که ۷۰ درصد از واریانس (یا تغییرات) متغیر مطالعه غیر درسی توسط متغیر روان خوانی تبیین می گردد.

جدول ۳- مشخص‌کننده‌های آماری، میزان و جهت تأثیر مطالعه غیر درسی بر روان خوانی

شاخص آماری مدل	ضرایب رگرسیون	خطای استاندارد	بتای استاندارد شده	t	سطح معنی داری
عرض از مبدا	099 .	275 .		359 .	720 .
مطالعه غیر درسی	1. 035	075 .	769 .	13. 729	000 .

براساس جدول فوق با توجه به آماره T برای متغیر مطالعه غیر درسی که برابر با ۱۳/۷۲۹ بدست آمده است و بزرگتر از آماره بحرانی جدول بوده و همچنین، سطح معنی داری این آماره که برابر با ۰/۰۰ بدست آمده که کوچکتر از ۰/۰۵ می باشد، می توان گفت متغیر مطالعه غیر درسی بر روان خوانی اثر معنی داری دارد. با توجه به ضریب این متغیر که برابر با ۱/۰۳۵ شده است می توان گفت که تأثیر این متغیر بر روان خوانی مستقیم و معنی دار است.

نتایج حاصل از آزمون T (آزمون فرضیات مقایسه ای)

بخش مهمی از وظیفه کنترل بودجه، مقایسه ارقام بودجه بندی شده با نتایج واقعی عملیات است. این مقایسه ها می توانند اطلاعات با ارزشی را برای مدیران به همراه داشته باشند. در نتیجه در اینجا، برای مقایسه میانگین دو مقدار پیش بینی و مقدار عملکرد از آزمون T استفاده گردیده است.

فرضیه: بین پیش بینی مقدار و عملکرد تفاوت معنا داری وجود دارد.

$$H_0 : \mu_x = \mu_0$$

$$H_1 = \mu_x \neq \mu_0$$

با استفاده از آزمون تی مقایسات زوجی پیش آزمون و پس آزمون روان خوانی دو گروه مورد مطالعه قرار گرفته است.

جدول ۴- نتایج حاصل از آزمون تفاوت پیش آزمون و پس آزمون روان خوانی گروه دختران

میانگین خطای استاندارد	انحراف استاندارد	تعداد	میانگین	
.05434	.3437	40	3.97	میانگین پس آزمون دختران
.044	.279	40	2.90	میانگین پیش آزمون دختران

سطح معنی داری	همبستگی	تعداد	
.540	.100	40	میانگین پیش آزمون دختران & میانگین پس آزمون دختران

سطح معنی داری	درجه آزادی	آماره t	تفاوت زوج ها					
			فاصله اطمینان ۹۵ درصد		میانگین خطای استاندارد	انحراف استاندارد	میانگین	
			حد پایین	حد بالا				
.000	39	16.113	1.205	.936	.0664	.4205	1.071	میانگین پیش آزمون دختران & میانگین پس آزمون دختران

همانطور که در جدول فوق مشاهده می شود در پیش آزمون و پس آزمون روان خوانی انجام شده است. نتایج نشان داده که بین روان خوانی این گروه در پیش آزمون (قبل از انجام مطالعه غیر درسی) و پس آزمون (پس از انجام مطالعه غیردرسی) تفاوت معنی داری وجود دارد. با توجه به مقدار میانگین به دست آمده برای نمره روان خوانی دختران در پیش آزمون که برابر با ۲/۹۰ بوده است و میانگین روان خوانی پسران در پس آزمون که برابر با ۳/۹۷ به دست آمده است می توان گفت که میانگین نمره روان خوانی دختران در پس آزمون به اندازه ۱/۰۷ واحد نسبت به پیش آزمون تغییر یافته است و این نشاندهنده تاثیر مطالعه غیردرسی بر روان خوانی گروه دختران می باشد.

نتیجه گیری

مشکلات خواندن مهم ترین عامل عدم موفقیت در مدرسه دانسته شده است و در واقع ساده ترین نشانه ای است که با کمک آن می توان شکست کودک را در بسیاری از زمینه های تحصیلی پیش بینی کرد. خواندن پایه مشترک موفقیت در تمام زمینه های تحصیلی است و باید اهمیت خاصی برای آن قائل بود. در ارتباط با مشکل خواندن کودک، برخوردهای مختلفی از سوی والدین و معلمان صورت می گیرد. برخی والدین با اظهار به اینکه این گونه کودکان در روابط اجتماعی، بازی با همسالان و صحبت کردن هیچگونه مشکلی ندارند و تنها در خواندن و نوشتن رفتار متفاوت و چشمگیری دارند. دلیل آن را بی رغبتی به مدرسه و درس و بی دقتی، حواس پرتی ناشی از شیطنت می دانند و کودک را تحت فشار قرار داده و با تمرینات اجباری به

ظاهر مشکل وی را حل نموده ولی در واقع مشکل همچنان باقی می ماند و بی رغبتی دانش آموز را به درس بیشتر می کند. از این رو تحقیق حاضر به بررسی نقش مطالعه غیر درسی در روان خوانی دانش آموزان پایه پنجم ابتدایی پرداخته است. با توجه به تجزیه و تحلیل داده ها می توان گفت متغیر مطالعه غیر درسی بر روان خوانی اثر مستقیم و معنی دار دارد. با توجه به ضعف دانش آموزان در روان خوانی به ویژه در درک دروسی مانند ریاضی به نظر می رسد استفاده از منابع غیردرسی در کنار منابع درسی به افزایش روان خوانی کمک کند و به درک بهتر دروس توسط دانش آموزان منجر شود.

بین روان خوانی این گروه در پیش آزمون (قبل از انجام مطالعه غیر درسی) و پس آزمون (پس از انجام مطالعه غیردرسی) تفاوت معنی داری وجود دارد. با توجه به مقدار میانگین به دست آمده برای نمره روان خوانی دختران در پیش آزمون که برابر با $2/90$ بوده است و میانگین روان خوانی پسران در پس آزمون که برابر با $3/97$ به دست آمده است می توان گفت که میانگین نمره روان خوانی دختران در پس آزمون به اندازه $1/07$ واحد نسبت به پیش آزمون تغییر یافته است و این نشاندهنده تاثیر مطالعه غیردرسی بر روان خوانی گروه دختران می باشد. خواندن مهارتی است که نیازمند دانش و تجربه است. خواندن مانند سایر مهارت ها نیازمند آموزش است. خواندن از جمله وسایل مهم فهمیدن در دنیای کنونی است. فرد می تواند نتیجه ی تحقیقات و مطالعات دیگران را که مدت ها به درازا کشیده است، را از طریق خواندن در مدت زمان کوتاهی فرا گیرد. خوب خواندن از عوامل مهم پیشرفت و سرگرمی ولذت بردن و رفع خستگی است. امروز باید به کودکان خود خواندن را بیاموزیم تا فردا بتوانند بخوانند و یاد بگیرند. نکته مهم در امر خواندن توجه و تأکید بر امر فهمیدن می باشد نه صرفاً که به صورت عادت در آمده است. یکی از علل ضعف دانش آموزان در دروس بخصوص ضعف در حل کردن مساله های ریاضی و نفهمیدن آنها مربوط به ناتوانی آنها در روخوانی و عدم درک آنچه مطالب می باشد. اغلب مشاهده می شود دانش آموزی مطلبی را می خواند یا اولیای او عقیده دارند مرتب درس می خواند اما نمی فهمد یا دانش آموز دیگری با وجود این که تلاش می کند اما در املانویسی مشکل دارد تمام این اشکالات بر می گردد به ضعف دانش - آموز در روخوانی و آگاه نبودن او به روش مطالعه. یک معلم آگاه و علاقه مند به شغل معلمی باید ابتدا روش های مطالعه و روان خوانی را به دانش آموزان خود بیاموزد و سپس در پی برطرف کردن اشکالات در دروس دیگر باشد و این مقدور نمی باشد مگر این که خود معلم از روشهای مختلف مطالعه و روان خوانی اطلاع کافی داشته باشد. خواندن، از مهم ترین مهارت هایی است که کودکان در مقطع ابتدایی، بدان دست می یابند و کسب این مهارت، مبنایی برای کوشش های تحصیلی آینده آن ها خواهد بود. اما خواندن در تربیت مقوله ساده ای نیست. این مهارت دارای فرآیندی بسیار پیچیده و مراحل گوناگونی است. خواندن از مهم ترین مهارت-های پایه ای برای رشد توانایی های درونی کودکان است، که مورد توجه محققان فراوانی قرار گرفته است. ناتوانی در خواندن و نوشتن معمولاً مشکلات زیادی را برای دانش آموز ناتوان در یادگیری به وجود می آورد. یادگیری خواندن در کودکان بهنجار همانند دیگر رفتارهای کودکان دارای مراحل و توالی مشخصی است. تحول مهارت های زبانی، گوش دادن، سخن گفتن، تحول حرکتی، تمیز دیداری و شنیداری، تحول مفهوم و تفکر شناختی، توانایی دقت و تمرکز حواس در انجام فعالیت ها تحت عنوان پیش نیازها، همخوانی بین صوت ها و نمادهای بینایی حروف، شناخت کلمه، لذت بردن از خواندن کلمه ها و در نهایت درک و فهم مطالب، از جمله مهارت های اساسی در فرآیند خواندن محسوب می شوند. اما برخی از کودکان، به رغم دریافت آموزش کافی و برخورداری از بهره هوش بهنجار و با وجود برخورداری کامل از سلامت جسمانی و روانی قادر به یادگیری خواندن حروف و کلمات نیستند و در این زمینه با مشکلاتی روبرو هستند. این کودکان به هنگام خواندن اشتباهات متعدد و متفاوتی مرتکب می شوند. که با تجزیه و تحلیل این اشتباهات، می توان راه کارهای مناسبی برای رفع آنها به کار گرفت.

منابع:

۱. راهنمای درس برای معلمان، ۱۳۹۰، سازمان پژوهش و برنامه ریزی آموزشی
۲. کریمی، یوسف (۱۳۸۰). اختلالات یادگیری. تهران. انتشارات ساولان.
۳. باغچه بان، ثمینه و همکاران. (۱۳۷۴). روش تدریس فارسی، سپاه دانش.
۴. رینر، کیث، پولچاک، الکساندر. (۱۳۷۸). روان شناسی خواندن، ترجمه مجدالدین کیوانی، تهران: مرکز نشر دانشگاهی.
۵. کریمی، عبد العظیم. (۱۳۸۳). نمونه هایی از متن های انتخابی قابل انتشار آزمون پرلز، ۲۰۰۱، مرکز مطالعات بین المللی پرلز، وزارت آموزش و پرورش، پژوهشکده تعلیم و تربیت.
۶. کریمی، عبد العظیم، ۱۳۸۴، نتایج مطالعه بین المللی پیشرفت سواد خواندن پرلز (PIRLS) ۲۰۰۱، تهران: وزارت آموزش و پرورش، پژوهشکده تعلیم و تربیت.
۷. والاس، جرالد. مک لافلین، جیمز. (۱۳۷۶). ناتوانی های یادگیری: مفاهیم و ویژگیها. ترجمه تقی منشی طوسی، مشهد. انتشارات آستان قدس رضوی.
8. Reid, G. (2003). Dyslexia: A practitioner, s Handbook. Third Edition. John wiley & son's ltd,
9. Robertson, J. (2000 a). Neuropsychological intervention in dyslexia: two studies on British pupils. Journal of learning Disabilities, vol. 33, No. 2pp. 137-148.
10. Russo, A. E. (1993). Effects of the presence of pathological left handedness indications on the efficiency of a neuropsychological intervention with low achieving Readers. Unpublished doctoral dissertation, university of Pennsylvania, Harrisburg.
- 11.-Akkaya. N.,Susar Kirmiz. F. (2010), Relationship between attitudes to reading and time allotted to writing in primary education,Journal: www.elsevier.com, Procedia Social and Behavioral Sciences 2(2010)4742-4746.
- 12.-Buckler. A. (2010). Reconsidering the evidence base,considering the rural: Aiming
- 13.for a better understanding of the education and training heeds of subs horon African
- 14.teacher,International Journal of educational development.
- 15.-Konings. K., Gruwel. s. (2007). Teacher's perspectives on innovations: Implication for educational design,teaching and teacher education,23 (2007).
- 16.-Lerner. (1993). Learning Disability ieg 2 nd Edition,Allyn teaching strategies,Houyhtton mife.
- 17.-Lockheed. K. (1989). Teaching quality and school effects on student achievement in Africa: The case of nigeriaand Swaziland. Teaching and teacher education.
- 18.-Lundbery. I.,Linnakylä. P. (1993). Teaching Reading around the World, The Hague, IEA.